Ն՝ 584 — 1879 ՅՈՒՆԻՍ 13 ՇԱԲԱԹ — ԻԲԻՆՃԻ ՄԻՆԷ

ԹԻՐԱԼԱՆԸ ԷՖԷՐԱՐ

ՄԻՎԱՍՏԸ ԲՈԼՈՐԻԳԻՈՅԻ ԻԼՄԻՈՅԻ ՎԷ ՄԻԼԻՈՅԻ ՎԷ ՍԱՀՄԱՆԱԿԱՑՈՒՄ ՀԱՄԱՐ ԵՎՄԻ ԶԱՀԷՐԱՅԻ ՏԸՐ

ԱՊՈՆԷ ԳԻՆԱԹԼԱՐԸ
Մէճիտիյէ 20 ղրուշան

ՍԹԱՄՊՈՒԼ ԻՋԻՆ
Պիր սէնէլիք . . . 140 ղ.
Ամիսը այլոյ . . . 75 »
Իւչ այլոյ . . . 40 »

Վիլայաթա կախօտ Օսմանլը եւ Էֆրէնտ բօսթասը իլէ իրսալ օլունաճաղլար իչիւն՝
Պիր սէնէլիք . . . 200 ղ.
Ամիսը այլոյ . . . 110 »
Իւչ այլոյ . . . 60 »
Բօսթա իւճրէթի տահիլ տիր։

Պատէրը 1 ղրուշ

ԻԼԱՆԱԹ ԳԻՆԱԹԼԱՐ
Զէնէր սաթրը իչիւն՝
1 վէ 2 ինճի սահիֆէլէրէ 5 ղ.
3 իւնճիւ սահիֆէյէ 4 »
4 իւնճիւ սահիֆէյէ 2 »

ԻԽԹԱՐ. Գանգա, Շիրքէթ վէ ումուրու սարրաֆիյէյէ այլա օրան իլանաթըն պէհէր սրբասը 2 վէ 3 ինճի սահիֆէլէրէ 6 ղ.
4 իւնճիւ սահիֆէյէ 4 »
Զիյատէ մրուտէթ իչին իլանաթա այրը բաղարլըգ օլուր։

Մէվատը նաֆիսա տայիր պէնտէր մէճմանէն գատուլ օլունաճաղ վէ տէրճ օլունմայան Եվրագ, իսատ օլունմայաճագ։

Պատէրը 1 ղրուշ

Իսարէխանէսի վէ ժաթպասը, Սթամպօլտա Գալը Սկի ճատէսինտէ Էսկի Գալը Զապթիյէ սոգաղը քէօշէսինտէ նումէրօ 8 տէ տիր։ — Ղազէթանըն ումուրը իսարէ վէ թահրիրիյէսինէ այիա քեաֆիֆէյի մէվատա հազրնտա, Միւտիրի զաղէթա Տիգրան Ճիվէլէկնէա մուրաճաաթ օլունաճաղը կիսի, քեաֆիֆէյի մէքեաթիպլէն տախի անքն նամընա կէօնտէրիլմէսի իգթիզա իսէր։

ԱՍԻԹԱՆԷ 13 ՅՈՒՆԻՍ

ՀԱԼԸ ՀԱԶԸՐ

Մէսայիլի մէվճուտէնէն էն միւհիմմի Մըսրը մէսէլէսի օլուպ, պու պապտէ Խէլէկրաֆ իլէ, եէնի վէ մուհիմմ պիր թաղրմ խաղերլեր կէլմիշ իսէ տէ, պու տէֆա Մահմուտ Թարաֆընտան, մէսէլէյի մէզքուրէտէն պահս իթմէմէք իւզրէ, եէնէ չիտէթլի եէնթարլար Թէպլիզ օլունուզունտան, պիզ տէ սայիր արգումաչլարըմըզ ի. է պէրապէր սիւքիւթ իթմէեէ մէճպուրուզ։

Սայիր Թէլէկրաֆնամէլէրտէ եհէմմիյէթ վէրիլմէճէք պիր շէյ եօգ տուր կիպի տիր։ Եալընըզ Լօնտրատան չէքիլէն պիր Թէլէկրաֆ, Եունան մէսէլէսի հագգընտա խաթըրա կէլէն պիր շիպահեի տէֆ իթտիյի իչիւն, պիր տէրճեեի գատար, էհէմմիյէթնաղարը իլէ պագըլապիլիր։

Մըսրը մէսէլէսի հագգընտա պունտան էվվէլ Ֆրանսա իլէ Ինկիլթէրրա պէյնինտէ իխթիլաֆ պուլունտուղու մալիւմ տիր։ Պիր ռիվայէթէ կէօրէ, Ֆրանսա տէվլէթի, Լօնտրա գապինէթօսունա պէէան իթմիշ քի, Եունան մէսէլէսինտէ Ինկիլթէրրա Ֆրանսայա մուվաֆագաթ իսէ, Ֆրանսա տախի, Մըսրը մէսէլէսինտէ Ինկիլթէրրաեա մուվաֆագաթ իսէճէք տիր։ Պինաէն ալէյհ Մըսրը մէսէլէսինտէ պու իքի տէվլէթին իթթիֆագը կէօրինիւճէճ, Եունան մէսէլէսինտէ տախի իթթիֆագ իթմիշ օլաճաղլարը ֆիքրինէ զահիպ օլմագ թապի պիր շէյ տիր։ Հալպուքի, Ֆրանսանըն Եունան մէսէլէսինտէքի ֆիքրի, տէվլէթը Օսմանլյ հագգընտա բէք խայրլը օլմատըգընտան, Ինկիլթէրրանըն տախի, Ֆրանսաեա մուվաֆագաթ իթմէսի, մէմնունիյէթի մուճիպ օլաճագ պիր շէյ տէյիլ իսի։

Անճագ մէզքուր թէլէկրաֆնամէ պու պապտէքի չիւպահեի տէֆ իսիյօր։ Մարքի տը Սալիզպուրի, Ինկիլթէրրանըն տէվլէթը Օսմանլյէեէ լաղըմ օլաուղու սուրէթտէ մուավէնէթ իսէճէյինի պէէան իթմէք իլէ, տէվլէթինին պու պապտէ Ֆրանսա բօլիթիգասընա թապի օլմատըղընը իմա իտէօր։

* * *

Լօնտրատան չէքիլէն տիկէր պիր թէլէկրաֆնամէ, բրէնս տը Պաթէնպէրկին Սթամպօլա կէլմէյիպ տօղրուտան տօղրույա Պուլկարիստանա կիտէճէյինի վէ պուլնուն տա Պապը Ղէնին թալէպի իւզէրինէ վուգու պուլտուղունու խապէր վէրիյօր։

Վագտա բրէնսը միւշարիլէյհէ կէրիլէճէք ֆէրման, պիր մէմուրու մախսուս իլէ կէօնտէրիլէպիլէճէյինտէն, պուրայա կէլմէմէսինտէ պիր պէիս եօգ իսէ տէ, Պապը Ալէյի, պունու թալէպ իթմէեէ մէճպուր իսէն սէպէպսիզ նէ օլաուղու անլաշըլմայօր։

Պունու հագգընտա Պապը Ալի թալէպ իթմիշ իսէ, պու թալէպ իքի սէպէպտէն պիրինէ մէպնի օլապիլիր։ Պու սէպէպլէրին պիրի, բրէնս Պաթէնպէրկին ումում Լիւբօբայը կէշտիքտէն սոնրա Սթամպօլա կէլմէք իսթէմէսի, վէ տիկէրի, Ռուսիա սէֆարէթխանէսինէ միսաֆիր օլմագ նէյէթինտէ պուլունմասը տը։

* * *

Ճէզայիրտէ Դօսթանթինէ էյալէթի թարաֆլարընտա, Ֆրանսա հիւքիւմէթի ալէյհինտէ պիր իսթիլալ ղուհուր իթմիշ օլաուղու մալիւմ տիր։

Ֆրանսա ղաղէթալարը իսթիտա պունա իսթիլալ նամընը վերմէյէրէք, գապիլէրը պէյնինտէ պիր միւնազաա, վէ սոնրա էհէմմիյէթսիզ պիր իսթիլալ սուրէթինտէ կէօսթէրմէք իսթէմիշլեր իսէ տէ, չիմտի Էվրօբա ղաղէթալարընտա կէօրիւնէն թաֆսիլատան, պու իսթիլալըն ճէզայիրին խայը եէրլէրինէ ինթիշար իթմիշ օլաուղու, վէ Ֆրանսըղ ասքերի իլէ իթտիքլերի մուհարէպէլէրտէ, եիւզլեր իլէ մէճրուհ վէ մագթուլ վուղու պուլմուշ օլաուղու անլաշըլըյօր։

Հէր նէ գատար քի Ֆրանսըղ ասքերի էքսէրի մուհարէպէլէրի դաղանըպ ղալիպ կէլմիշ իսէ տէ, հէր հալտէ իսթիլալ էօյլէ էհէմմիյէթսիզ պիր շէյ օլմայըպ, ճէզայիրին հէր թարաֆընա եայըլապիլէճէք պէօյիւճէք իսթիլալլարատէն տիր։

ԹԷԼԷԿՐԱՖ

Ամսոյ Հ-վոյ

Պէլգրատ 23 յունիս

Հուսուսա մատուսինտէն ստայը Պուլկարիստան իլէ օրան միւնասաբընը պիր էվրօբա գօմիսիօնուն բէյլինէ հէվալէ օլունմասընը Սըրպիստան թալէպ իթմիշ տիր։

Բակուզա 23 յունիս

Գարատաղ թահիսի հուսուսա գօմիսիօնուն ապարը մկանընտա պիր միւնասաբ գուհուրինտէն ստայը, մուամէլաթը թաթիլ իթմիշ տիր։

(Պոլ սապոհ էլէն Ռեպէրֆէր)

Ֆիլիպէ 24 յունիս

Բրէնս Պաթէնպէրկին Պուլկարիստան միւվասէլէթինտէ միշարիլէյհի թէպրիք իսիպ սէլամլամագ իչին, Շարդի Ռումէլինտէն հիչ պիր հէյէթը մէպուսէ կէթմէյէճէյինի Սէլէզ բաչա պէէան իթմիշ տիր։

Բոմա 24 յունիս

Հէր նէ գատար հէյէթը միւքէյա մուզայիր պիր էֆքեարտա պուլունմուշ իսէ տէ, մէճլիսի Ա.յան ուն վէրկիսինին լայիհասընը 50 բէյէ գարշը 136 բէյ իլէ գապուլ իթմիշ տիր։

Ամսոյ Ռ-ֆէր

Լօնտրա 24 յունիս

Պուլկարիստան բրէնսի Տէրսաաատէթ կէլէճէք տիր։ Միշարիլէյհին բրէնսիլիք ֆէլրմանը ճանինի սողթանաթը սէնիյէ էն պիր միւիր վասէթասը իլէ Ռուսճուղա իրսալ պույրուլմաճաղ տը։ Պապը Ալի բրէնսին Տէրսաատէթէ կէլմէմէսինի թալէպ էյլէմիշ օլաուղունտան, պունուն էսպապը միճիպլիսինի տէվլէթլերէ պէէան էյլէմիշ տիր։ Տէվլէթը Ալիյէ հուսուսը Եունանիյէնին թահիհինէ տայիր գօմիսէրլերինի պու հաֆթա զարֆընտա թային իտէճէք տիր։

Տուէլը ֆէլսիմի, տէվլէթը Ալիյէ վէ Գարատաղ հուսուսա մէսէլէսինտէ գօմիսէրլերին իթիրազլարընը թասսիգ իլէ, Գարատաղ լէհինտէ պէէանը էֆքեար էյլէմիշ։

Աւսթրիա թարաֆընտան Եէնի Բազարտա, մուգավէլէնամէ միճիպինճ, պապը մահալլերէ ասքէր սէվգի իչիւն միւգաբէրթ կէլէճէք այ պաշայամագ տը։

(Լէվանթ Հերալտ մախսուս Ռեպէրֆէր)

Լօնտրա 24 յունիս

Եունան թահիհի հուսուսա մէսէլէսի հագգընտա, լորտլար գամարասընտա Մարքի տը Սալիզպուրիյէ վուգու պուլան պիր սիւալլի ճէվապէն, միշարիլէյհ՝ պու մէսէլէտէ Ինկիլթէրրա տէվլէթի, տէվլէթը Օսմանլյէեէ բօլիթիգամա լայըմ կէլէն մուամէլէթինին իճրասընտան կէրի գարմամագտա օլաուղունու պէէան էյլէմիշ տիր։

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Տիւնքի կիւն մէճլիսի միւքէլա իճթիմա իտիւպ, մէսայիլի միւհիմմէի հագգրէյի միւզաքէրէ իթմիշ։ Վէ ագշամ տախի միւքէլա մապէյնէ պիլ ադիմէ, թահթը բիյասէթը հաղրէթը բաթիշահիտէ ադաբ մէճլիս էյլէմիշ տիր։

—Շույու պուլան պիր հավատիսէ կէօրէ, ումուրը Եունանիյէ իչիւն Տէրսաատէթտէ թէճէմմիւ իտէճէք գօմիսիօնուն պիրինճի մուրախասըդ մէմուրիյէթինի՝ Գարաթէօտորի բաչա հաղրէթլէրի գապուլ իթմէեէճէքմիշ։

—Բրէնս Լօպանօֆ, բաղար սապահլայըն Արնավուտ քէօյիւնտէ Գարաթէոտորի բաչա հաղրէթլէրինին գօնաղընա կիտէրէք ուզրուն միւտաեթ միւլագաթ իթմիշ տիր։

—Սըբ Լայարա՝ խարիճիյէ նազրը Մարգի տը Սալիզպուրիյէ, 14 մայիս թարիխիյլէ ամթիտէքի թէլէկրաֆը քէշֆտէ իթմիշ տիր։

«Օսմանլը խարիճիյէ նազրը՝ Պալգան հուսուսունտէ սասքիրի Օսմանլյէ սէվգինտէն սարֆը նազար իսարէթէ իւզրէ, Ռուսիա իլէ պիր իթթիֆագ հուսուլէ կէլտիյի հավատիսի գաթիէն թէքզիպ իտիյօր։

«Սատրազամ սա էվվէլճէ պու թէէմինաթը պանա վէրմիշ օլաուպ, ժէնէրալ Օպրուչէֆին Ֆիլիպէտէ կյրատ իթտիկի նումունա թէէմինաթը մէզքուրէյի թասսիգ իթմէքտէ տիր։»

—Մ. Զարիֆինին թէքլիֆ իթտիկի իսթիդրազ լայիհասընա տապիր ալտըղընմըզ մալիումաթա կէօրէ, լայիհայը մէզպուրինին մէվատը միւնասէբեթսիզ չայանը գապուլ կէօրիւնիւպ, եալընըզ էճնէպի գօմիսէրլէր նասսը վէ մուգավէլէնին սէֆարէթլերէ թասսիգ իթտիրիլմէսի կիպի պիր իքի ֆըզրասընտա իլիշէրէք, պու պապտէքի իսթէճագը էֆքեար տախի պէր թարաֆ օլուր իսէ, իսթիգրազը մէզպուրուն ինիզատ իթմէսի մէմուլ պուլունմուշ տուր։ (Վաքիթ)

—Իշլիթտիյիմիզ կէօրէ, ասկէր իւնիֆորմալարընին թէպտիլի իչիւն Էվրօբատան կէթիրիլէն պիր թաղրմ նիւմունէլէր իչինտէն, զաթը հաղրէթը Շէհրիեարի թարաֆընտան Աւսթրիա ասկէրի իւնիֆորմասընա պէյէնիլմիշ օլմաղլա, մէզքուր Աւսթրիա իւնէֆորմասընա բէք եագը օլարագ նիւմունէլիք իչիւն չիմտիլիք օն դաթ էլպիսէ եաբըլմասընա իրատէի Շահանէ սուտուր իթմիշ տիր։

—Ցունիս 16 տա դրալիչա նամընա օլարագ բրէնս վէ բրէնսէս տը կալթարաֆընտան Լօնտրատա Պուքինկամ սէրայընտա վէրիլէն գօնսէրտէ, սալթանաթը սէնիյէ սէֆիրի Միւղիրիս բաչա վէ քէրիմէսի վէ Իրան սէֆիրի բրէնս Մէլքօն խան վէ բրէնսէս Մէլքօն խան հաղրը պուլունմուշլար տը։

—Պագըր ադէնին իթիպարընը մուհաֆազա իչիւն, պու քէրրէ Գալաթատա պիր դաչ քիւչիւք պանքէրլէրտէն միւրէքքէպ պիր հէյէթ թէճէմմիւ իտիւպ, պու խուսուստա Պապը Ալիյէ պիր խթիտա թագտիմ իթմիշլեր տիր։

—Պաթումտա ժէնէրալ Գոմարաֆուն մուվազդաթ հուսուսա թայինինտէն վաղ կէչէրէք, Թիֆլիսէ կիթտիկի ճիհէթիյլէ, Մուսթաֆա Նայիմ բաչա իլէ Բէրլէվ էֆէնտինին արթըգ Պաթումտա տուրմալարընա լիւզիւմ գալմասընընտան, Թրապզոնա ավէթ իյլէմէլերի իչիւն մագամ սէրասկերիտէն էմր օլունմուշ ուր։

—Օտէսատան եաղըսըղընա կէօրէ խօշսըղլար Քէրսօն չէհրինտէ պուլունան խազինէնին ալթընտան 30 մէթրօ գատար մէսաֆէլիք պիր թընէլաչարագ պիր պուչուք միլեօն ռուպլի սիրգաթ իթմիշլեր տիր։

—Պու կիճէ Զէնկէլ քէօյիւնտէ սաաթ պիր բատտէլերինտէ իսլամ մահալլէսինտէ պիր իմամըն խանէսինտէն հարիք զուհուր իտէրէք, սէքիզ օն սաէտ խանէ իլէ պիր ուֆագ ճամի միհրթէրէք օլմուշ տուր։

—Ալեգօ բաչա հայրէթլերի Նիզամնամէի էսասիյէ վէ գավատի հագգանիյէթէ մուղայիր հարէքէթտէ պուլունսուղու իչին, Շարգի Ռումէլի Ռումիլրը իքինճի տէֆա օլարագ միշարիլէյհին աէյհինտէ բրօթէսթօ իթմիշլեր տիր։

—Իսլամմէհճիրլերինին Շարգի Ռումէլինտէ պուլունան ադարլըընա պիրա մանի մութասարրըֆ օլապիլմէլերի՞ իչիւն, Ֆիլիպէտէ-պիր [illegible] օլունմուշ, վէ պու մէճլիսէ վիլայէթը մէզպուրէտէ պուլունան ինկիլիզ մալիյէ մէմուրլարը բիյասէթ իթմէքտէ օլուպ, Լօնտրատան տա բէք չօգ ադէյ էկէլմէքտէ իմիշ։

—Կէյմիզ թարաֆլարընտա տօլաշան հայտուտարրը պու տէֆա պիր գաչ եաթագլարը իլէ իքի իւչ նէֆէրի տահա թութուլմուշ տուր։

—Տիւն Պայազիտտէ 9,194,224 ղուրուշլուգ գայմէ եագըլմըշ վէ չիմտիյէ գատար եագըլան գայմէնին մըգդարը 182,194,699 ղրչա պալիզ օլմուշ տուր։

—Տիւնքի կիւն Պապը Ալիտէ օտաճըլարընը գօնուշունա խըրսըզ կիրէրէք, սանտըղլարտան բարա չամագ իւզրէ իքէն թութուլմուշ տը։

Նորմհ Պրիթիշ Մէրգընթայլ վէ Նորթէրն եանկըն սիկուրթա գումանեալարը

Սահիպ իւլ իմզա, մէզքուր գումանեալար թարաֆընտան մէէզունիյէթի քեամիլ խսիսալ իթմիշ, վէ մասլահաթկիւզարլըգ խրամէթ ու վազիֆէսի, էօհտէսինէ իհալէ գէլընմըշ օլմաղլէ, բաղպէթլու եէալի թարաֆընտան, պէր վէճհի սապրդ, հիւսնիւ թէվէճճիհ վէ էմնիյէթէ տէվամ օլունմասը բէճա օլուր։ Սահիպ իւլ իմզա, պունտան պէօյլէ, մէզքուր գումանեալար ումուր ու մէսալիհինին Գառնիկ Բ. Սերոբեան վէ ճօհն Սուան մարիֆէթիյլէ բույրէթ վէ տէվամ օլունաճաղընը թասսիգ իտէր։

ՃՕՀՆ ԲԱՌԻԼ

Գալաթա, Կլավանի խան Ն՝ 5
21 Յունիս 1879

ՔԻՄԻ ԻԼԻ ԻԹԹԻՖԱԳ ԻՏԷՊԻԼԻՐԻՋ

Կէչէն կիւնքի պէնտը մախսուսումուզտա տէվլէթը Օսմանկիէնին դաչ թարաֆտան մուխթարտը կուլունտուզունու պէեան իթմիշ իսիք։ Պէնտը մէղքիւրտէն աղնաշըմըշ տը՝ քի, տէվլէթի Օսմանկիէնին քէնտիսի իլէ միւնասէպէթի օլմահան տէվլէթլէրին հէր պիրինտէն պիր գօրդուսու վար տը։ տէվլէթը Օսմանկիէնին պիր ճիհէթինէ կէօղ տիքմէմիշ տէվլէթլէր վար իսէ, օնլար տա Օպանիա, Ամէրիգա, վէ Շուէտ իլէ Նօրվէկիա կիպի, Շարգ իշլերինէ միւտախէլէսի օլմահան տէվլէթլէր տիր։

Ասըլ պահսըմզըն էսասը, տէվլէթը Օսմանկիէնին հանկը տէվլէթլէ իթթիֆագ իտէպիլէճէյի մատտէսի տիր։ սէօզիւմիւզիւ օրահա չէվիրէլիմ.

Մալիւմ տիւր քի, պիր տէվլէթ քէնտիսի իլէ հիչ պիր միւնասէպէթի օլմահան տէվլէթլէր իլէ իթթիֆագ իտէմէզ։ չիւնքի տէվլէթլէրին իթթիֆագընա էսաս օլապիլէճէք պիր չէյ վար իսէ, օ տա իթթիֆագ մէնաֆիի տիր։ Ինսանլար պաղը տէֆա, հիչ պիր մէնֆաաթլարը օյմադսըզըն, պիր պիրլէրինի սէվէրլէր իսէ տէ, տէվլէթլէր պիր մէնֆաաթ տիւշինմէքսիզին հիչ պիր վագթ պիրպիրլէրինէ տօսթ օլմազլար։ Պինաէն ալէյհ պիր տէվլէթ պիր մլութթէֆիգ պուլմագ իսթէտիյի վագթը, մէնաֆիինին հանկը տէվլէթին մէնաֆիի իլէ միւշթէրէք օլտուղունու տիւշիւնէրէք, օ տէվլէթին իթթիֆագընը իսթէմէլի տիր։

Տէվլէթը Օսմանկիէ — մէնաֆիի հէր ճիհէթտէն քէնտի մէնաֆիի իլէ միւշթէրէք օլաճագ—պիր տէվլէթ արար իսէ, հիչ շիւպհէ Լօգ տուր քի պուլամատաճագ տը՝ չիւնքի պու տէվլէթին մուխթարալարը չօգ օլտուղու կիպի, մէնաֆիի քէնտէ մէնաֆիի իլէ միւշթէրէք օլան տէվլէթլէր տախի չօգ տուր, եանի օ մուխթարատա հէր պիրի իչին պիր տիւշմէնի իլէ պիր տօսթու վար տը՝ անճագ մուխթարալար տէյիշիքճէ, տօսթ վէ տիւշմէնլէրի տէ տէյիշիպ, մուխթարանըն պիրինտէ քէնտիսինէ տիւշմէն օլան տէվլէթ տիկէր պիր մուխթարատա տօսթու օլուր։

Մէսէլա, տէվլէթը Օսմանկիէ Ռուսիայա Ռումէլինտէ Նուֆուզ գաղանտըրմամագ իչիւն Աւսթրիա իլէ Եունանը, Անատօլուտա իլէրիլէմէսինէմանի օլմագ իչիւն Ինկիլթէրրայը, Աւսթրիայը Սէլանիկ տօղրու ինտիրմէմէք իչիւն Ռուսիա վէ Իթալիայը մուին պուլապիլիր։

Լաքին պէօյլէ հէր պիր մէսէլէտէ պիր տէվլէթլէ իթթիֆագ իթմէք միւմքի՞ն մի տիր, էլպէթտէ տէյիլ տիր։ Պիր տէվլէթ պիր մուխթարայը կէօղէ ալմատըգճա, տիկէր պիր մուխթարատան գուրթուլամագ. քէնտիսի իլէ միւթթէֆիգ օլուպ, քէնտիսինի պէօյիւք պիր մուխթարատան վէ եա պիր չօգ մուխթարալարատան գուրթարաճագ օլան տէվլէթ հագգընտա էլպէթտէ պիր ֆէտաքեարլըգ իթմէք իգթիդա իտէր։

Պինաէն ալէյհ տէվլէթը Օսմանկիէ տախի սայմըշ օլտուղումուզ մուխթարալարատան պիրինի կէօղէ ալարագ, պիր տէվլէթին իթթիֆագընը գաղանմալը, վէ օնուն մուավէնէթի իլէ օ պիր մուխթարալարատան գուրթուլմալը տը։

Տէվլէթ տախի չիմտիյէ գատար պէօյէ պիր մէսէք թուրթուլ իսէ տէ, պիր մուխթարատան գուրթուլմագ իչին օ պիր մուխթարալարը ճիւմլէսինի կէօզէ ալմըշ վէ հալ պու քի գուրթուլմագ իսթէտիյի մուխթարատան տա գուրթուլամամըշ տը։

Ֆրանսըզլար իլէ Ինկիլիզլէրին վէ սայիր եճնէպի տէվլէթլէրինին մէմալիքի Օսմանկիէտէ գաղանտըգլարը իմթիյազատան, վէ Մըսըր, Շամ, Թունուս կիպի պաղը երլէրտէ քէսպ իթթիֆքէրի նուֆուզատան տէվլէթինէ տէ տէրէճէլէրտէ միւթէզարուր օլտուղու թարիֆտէն միւսթաղնի տիր։ Հէպ պու զարարլարը տէվլէթ, մահզա Ռուսիայա գարշը Ֆրանսա իլէ Ինկիլթէրրանը վէ սայիր զարպ տէվլէթլէրինէն իթթիֆագ վէ մուավէնէթինի գաղանմագ իչիւն կէօզէ ալմըշ տը։ Հալ պու քի մուավէնէթ սըրասը կէլինճէ, զարպ տէվլէթլէրի օ մուավէնէթի տիրիլ իթթիֆքտէն մատտա, Ռուսիայա՝ տախի մանէն մուին պուլունարագ քէնտի նամըրընա իլանը հարպ իթտիրտիլէր։

Իչթէ, տէվլէթ իթթիֆագա միւնասիպ հանկը տէվլէթլէր օլտուղունու թէմէլիզ իտէմէտիյի իչիւն, պու վէճհ իլէ պիր չօգ մուխթարայարը իսթէյէրէք կէօզէ ալարգատան սօնրա գուրթուլմագ իսթէտիյի մուխթարատա իսթէմէքսիզին տիւշար օլմուշ տուր։

Զարպ տէվլէթլէրի, տէվլէթը Օսմանկիէյի Ռուսիանըն Նիկէթլէրինտէն գուրթարմատըգ տան պաշգա, հագգընտա Ռուսիանըն խուսումէթինի տախի տավէթ իթտիքտէն՝ սօնրա, օնուն էլինտէ պըրագմըշար տը։ Լաքին եալընըզ օնուն էլինտէ պըրագմըշ օլա իտիլէր, տէվլէթը Օսմանկիէնին եինէ մէմնուն օլմասը լազըմ կէլիր իսի։ պունլար Ռուսիանըն գաղանարըզնա գարշը քէնտիլէրի տէ պիրէր հիսսէ գաղանմագտան պաշգա պիր չէյ տիւշինմէտիլէր։ Տէվլէթը Օսմանկիէ պու կիւն անլամըշ օլմալը տը՝ քի, Ռուսիայա քէնտի քէնտինէ գարշը տուրտամայաճաղը կիպի, քէնտինէ պիր մուավին պուլմագ տա միւմքին օլմայաճագ տը։ Պունու անլատըգտան սօնրա, Ռուսիանըն խուսումէթինի կիյտիրիպ, օ սուրէթ իլէ գուվվէթինտէն էմին օլմագ լազըմ կէլիր իքէն, պիր թագըմ գօմշուլար հալա պու կիւն տէվլէթը Օսմանկիէյէ Ռուսիայա գարշը մուավէնէթլէրինի վատ իտէրէք, Ռուսիանըն խուսումէթինի արթըրմագ իսթէյօրլար։ Հալ պու քի օ խուսումէթ պէօյիւիւպ, տէվլէթը Օսմանկիէնին իւզէրինէ չէօքիւիւ վագթի, շիմտի մուավէնէթ վատ իտէնլէր օ վագթա եա պիր քէնարա չէքիլէհէք, վէ եախօտ քէնտիլէրի տէ պիրէր բարչա գօրտրմայա պագաճագլար տը։

Պու գայիլտէն օլարագ Աւսթրիա տէվլէթի, կէօյա Սլավ իթթիհատընա վէ Ռուսիանըն Նիկէթլէրինէ գարշը տուրմագ իչիւն, Ֆօսնա վէ Հէրսէք իլէ Եէնի Բազարը իչղալ իտէրէք, տէվլէթը Օսմանկիէյի Սլավ իթթիհատը կիպի գուվվէթլի պիր սէլին էօնիւնէ սէտտ օլմայա տավէթ իտէյօր։ Հալ պու քի օ սէտտ, գուվվէթլէ կէլիպ հիւճիւմ իթտիյի վագթի, քէնտիսի իչինէ պագըպ տէվլէթի Օսմանկիէյի եալընըզ պըրագամ մահվ իթտիրէճէք տիր։

Բէզալիք Ինկիլթէրրա տէվլէթի էօթէտէն պէրու Թունայը քէնտի մէնաֆիինին հուտուտու ատտ իթմէքտէ, վէ Ռումէլինէ միւթէալլիգ իշլէրտէ տէվլէթը Օսմանկիէյի Ռուսիայա տիւշմէն իթմէքտէ իքէն, պու տէֆա պու զըթատան սարֆը նազար իտէրէք, Անատօլույու Ռուսիանըն թէճավուզտաթընատան մուհաֆազա իթմէք իչիւն տէվլէթը Օսմանկիէ իլէ իթթիֆագ իթմէյէ, վէ պու վէճհ իլէ Ռուսիա իլէ տէվլէթը Օսմանկիէ պէյնինտէ խուսումէթի պագի վէ տայիմի պիր հալտէ պըրագմայա վէ պէլքի արթըրմայա չալըշըյօր։

Հալ պու քի Թունայը վէ Պալգանլարը մուհաֆազա իթմէքտէն վազ կէչտիյի կիպի, պիր կիւն Անատօլյու մուհաֆազա իթմէքտէն տախի վազ կէչէճէք տիր, վէ պէլքի տէ չիմտիտէն վազ կէչմիշ տիր։

Ֆրանսա տախի տէվլէթը Օսմանկիէյի տայիմի սուրէթտէ Ռուսիայա վէ Սլավլարա գարշը տիւշմէն պուլունտուր հագ իչիւն քէնտիսինէ քիւչիւք Եունանը ըէֆիդ վէ մուավին կէօսթէրիյօր, վէ օ ճէսիմ գուվվէթէ գարշը քիւչիւճէք պիր գուվվէթ գաղանտըրմագ իչիւն, պիր պէօյիւք ֆէտաքեարլըգտա պուլունմասընը թէքլիֆ իտիյօր։

Կէրէք Աւսթրիանըն, կէրէք Ֆրանսա վէ Ինկիլթէրրանըն պու թէքլիֆլէրի, տէվլէթի էքի եիւզտէն միւթէզարրուր իթմէքտէ տիր։ պիր թարաֆտան մէմալիքինէն պիրէր մըգտար եէրլէր ալըյօրլար, վէ թօբրագընտա նուֆուզ գաղանըյօրլար, տիկէր թարաֆտան տախի Ռուսիանըն խուսումէթ վէ հիտատէթինի արթըրըպ, իսթիդալինի պէօյիւք պիր թէհլիքէ ալթընտա պուլունտուրյօրլար։

Էլհասըլ Ռուսիանըն էօթէտէն պէրու տէվլէթը Օսմանկիէ հագգընտա օլան խուսումէթինին եալընըզ պիր ճիհէթի տէվլէթը Օսմանկիէեէ վէ ճիհաթը սայիրէսի իսէ զարպ տէվլէթլէրինէ այիտ տիր։ Պիզ քէնտի մէնաֆիիմիզի տէյիլ, պէլքի Լէրօբանըն մէնաֆիինի կէօզէթմէք իչիւն Ռուսիայա սիւշման օլմուշուզ տուր։ Հալ պու քի պու խուսումէթինի ալրըլըզպլզիմ՝ սիմիւզ տիւշիւպ, Լէրօբա տէվլէթլէրի ուղղատան պագըեօրլար, վէ պէլքի պիզ գաղանարըմըզ օլտուգլարը տիւշմանա մուավէնէթ իտէօրլար։

Պունուն իչիւն տէվլէթը Օսմանկիէ արթըգ պունատան պէօյէ տախի պաշգալարընը մէնաֆիինէ ալէթ օլմագտան, վէ օնլարըն խաթրը իչիւն գուվվէթլի գօմշուլարը իլէ տիւշման օլմագտան վազ կէչիպ, քէնտի մէնաֆիինի տիւշիւնմէլի, վէ քէնտիսինի սայիր մուխթարալարընը քեաֆֆէսինտէն գուրթարաճագ տէվլէթ քիմ իսէ օնուն իլէ իթթիֆագ իտիպ, պու իթթիֆագ ուղուրունատա իտէճէյի պիր աղ ֆէտաքեարլըգա գարշը, հիչ օրմաղ իսէ օ պիր մուխթարալարատան սալիմ օլմալը տը։

Տէվլէթը Օսմանկիէնին Ռուսիա վէ Սլավլար թարաֆընտան օլան մուխթարասընը նէ գատար պէօյիւք օլտուղունու պէեան իթմիշ իտիք. անճագ տէվլէթի պու մուխթարատան գուրթարալէճէք պիր գուվվէթ վար մը տը՝ շուրասընը տիւշիւնէլիմ, վէ էկէր վար իսէ, տէվլէթին օնուն իլէ իթթիֆագ իտիպ, պու իթթիֆագ իթմէսինի թավսիյէ ետելիմ։

Շարգտա Ռուսիանըն բօլիթիգասընա՝ գարշը, եալընըզ պիր տէվլէթին բօլիթիգասը տուրամազ. նէ Աւսթրիա նէ Ինկիլթէրրա վէ նէ տէ քիւչիւք Եունան քէնտի պաշընա Ռուսիանըն բօլիթիգասընա գարշը տուրապիլիր։ Պունուն միւմքին օլմատըգընը զաթէն պիլիրիզ. ճիւմլէսինին պիր եէրէ կէլիպ տէ, մանի օլմասը մատտէսինին տէ միւմքին օլմատըգընը թէճրիւպէ իլէ անլատըգ։ Հալպուբի պու տէվլէթլէրին ճիւմլէսի պէզիմ իլէ իթթիֆագ իտիպ, Ռուսիաեա գարշը տուրսալար պիլէ, պու իթթիֆագընն հուսուսի իչին, հէր պիրի հագգընտա պիր ֆէտաքեարլըգ իթմէք իգթիզա իտէր. պու ֆէտաքեարլըգլարընն մէճմուու իսէ Ռուսիանըն իսթէտիյինտէն զիյատէ տիր։

Տէվլէթ, Ռուսիա իլէ իթթիֆագ իթտիկի թագտիրտէ իսէ, հէմրուսիա օ իթթիֆագա պէտէլ մաթլու պաթընը թէնզիլ իտէրէք, զաթէն էլինտէ կէպի օլան չէյլէրին պիր չօզունու պիլէ թէրք իտէճէք, հէմ տէվլէթի տիկէր միւթթէֆիզլէրտէն միւսթաղնի իտէրէք, քիմնէնին մինէթի ալթընտա պրագմատեաճագ, վէ հէր պիր մուխթարատան գուրթարաճագ տը։

Տէվլէթ, թա Ադիսթէֆանօս մուահէտէսի զէմանընտա, Ինկիլթէրրա վէ սայիր Եվրօբա տէվլէթլէրինին կէօսթէրտիքլէրի սախթէ հիմայէյի գապուլ իթմէյիպ տէ, Ռուսիա իլէ թէտաֆիի վէ թէճավուզի պիր մուահէտէ ադընա բաղը օլմուշ օլա իսի, Ռուսիա, հէմ Ադիսթէֆանօս մուահէտէսինի խայրատան խայը թատիլ վէ թախֆիֆ իտէրէք, Պուլկարիսթանը ատէթա շիմտիքի Պուլկարիսթան, վէ Շարգի Ռումէլինին մէճմուու ճէսամէթինէ թէնզիլ իթմիշ, հէմ թաղմինաթատան վազ կէչմիշ հէմտէ Պօսնայը, Դըպրըսը, Էբիր վէ Թէսալիայը գուրթարըպ, տէվլէթի տախի Եվրօպալըլարընն նուֆուզ վէ թէհաքիմիւնատէն թախլիս իթմիշ օլաճագ իտի։

Շիմտի տախի տէվլէթը Օսմանկիէ զարպ տէվլէթլէրինէ թէվէճճիւհ իթմէքտէ սէպաթ իտէր իսէ, Ռուսիա եավաշ եավաշ Ռումէլինտէ Ադիսթէֆանօս մուահէտէսինի իճրա իտէճէք, վէ օ պիր տէվլէթլէր տախի պունա գարշը հիսսէլէր իսթէմէյէ գալդըշըրագ, ատէթա իշ մուդասէմէյէ տիւշէճէք տիր։

Ռուսիա, իթթիֆագ հասըլ օլտուղու հալտէ հէմ քէնտի մաթլուպաթընը դըսալաթարաճագ, հէմ պաշգալարընա պիր չէյ գաղանտըրմայարագ, տէվլէթին պագասընը իլթիզամ իտէճէք տիր։

Էլհասըլ զարպ տէվլէթլէրինին իթթիֆագընտան, զարարտան պաշգա հիչ պիր ֆայիտէ կէօրմէյիպ պու գատար միւթէզարուր օլտուղումուզտան, պիր եէնի թարաֆլա պիր իթթիֆագընն թէճրիւպէսի հագգընմըզտա տախի խայրը օլապիլիր իտի ֆիքրինէյիզ։ Ինսան զէհիր օլտուղունու պիլմէտիյի պիր նէպաթը թէճրիւպէ իտէր իքէն զէհիրլէնիր իսէ մազուր տուր. լաքին զէհիր օլտուղունու թէճրիւպէ իթտիյի պիր նէպաթը կէօղ կէօրէ եէյիպ զէհիրլէնմէսի հիչ պիր էօզր գապուլ իթմէզ։

ԳՕՆԹ ԼՕՐԻՍ ՄԷԼԻԳՕՖ

Ումում միլէթիմիզ զէվաթը մուազզամասընըն կէրէք իտարէճէ, կէրէք ասկէրիճէ վէ կէրէք խուսուսաթը սարիէճէ հէր նէ վագթի հիւսնիւ սիյթ ու չէօհրէթլէրինի իշլատը վէ օգուր իսէք, հրսսիյաթը միլլիյէմիզ սահդասը՝ լա գալպիմիզտէ պիր մահզուզիյէթը վէ մէսրուրիյէթը թապիլիյէ հասըլ օլուր։ Ռուսիատա նիհիլիսթլէր, արպէտայը պէօյիւտիւպ, քիւսթախաճա ճինայէթլէր իճրա իթմէյէ պաշլատըգ-արընընը իւզէրինէ, Ռիւսիա հիւքիւմէթի չու սիյաթը իսթիքլալքեարանէնէն խուսուսիյէ իւչ վիլայէթտէ չիտտէթ իւպրէ պուլունտուղունու միւշահէտտէ իտէրէք, օրալարա ի-տարէի էօրֆիյէ իլանըյլա, ժէնէրալ Թօթլէպէնի Օտէսայա վէ ժէնէրալ կուրքոյը Բէթրսպուրկա վէ ժէնէրալ գօնթ Լօրիս Մէլիգօֆը տախի թարքօվա մուվագգաթ վալի նասպ ու թային իթտիկի մալիւմ տիր։

Պու տէֆա կըզ կաղէթասընն թարգօվտա պուլունան խուսուսի մուխպիրի, գօնթը միւշարիէյհն պէօյէ պիր նաղիք վէ իտարէի էօրֆիյէ պուլունտուղու զէման բէք կիւզէլ իճրաի հիւքիւմէթ իթտիկինի վէ էհալինին, տէյիլ հիտտէթ՝ իլա մէմնունիյէթ վէ խօշնուտիյէթինի մուճիպ օլտուղունու պիլտիրմէք իչիւն, կաղէթասընա աթիտէքի չայանը տիգգաթ մէքթուպը իրսալ իթմիշ օլմաղա, պէր վէճհի զիյը թէրճէմէսի միւնասիպ կէօրիւմիւշ տիր։

«Թարգօվ վալիսի բրէնս Գրաբօթքինին գաթլինտէն պէրու պու չէհիր՝ իխթիլալն պաշըճա պիր մէրքէզի ատտ օլունտուղունտան, հիւքիւմէթ Սօլովիէֆին սուի գաստընտան սօնրա մէմալիքին պաղը թարաֆլարընա իտարէի էօրֆիյէ իլան իթտիկի կիպի, այնի թէտպիրին չէտիտէն պուրատա ատախի իճրասընը էմր իթմիշ, վէ գօնթ Լօրիս Մէլիգօֆը վալի թային իյէմիշ տիր, քի միւշարիէյհ սէլահիյէթը թամմէյի հաթիզ օլտուղու հալտէ չէհրիմիզէ վասըլ օլմուշ տը։

«Թարգօվ էհալիսի, պու ժէնէրալըն ինթիխապ ու թայինինի մա էլմէմնունիյէ գապուլ վէ թահսին իթմիշ տիր, զիրա միւշարիէյհ, կէրէք մուհարէպէի տախրէտէ իպրազ էյլէտիկի չէճատթ վէ պէսալէթտէն, վէ կէրէք իլթիֆատ ու նէզաքէթը ֆէվգէլատէսինտէն տօլայը պու չէհրտէ թէվէճճիւհաթը քեամիլէյի ճալիպ օլմուշ տուր։

«Լաքին էքսէրիյէթին էֆքեարը հէր նէ գատար պու մէրքէզտէ իսէ տէ, էհալինին պիր ուֆաղ գըսմը պօրդմուշ տուր քի գօնթ Լօրիս Մէլիգօֆքն պուրայա կէլմէսիյլէ, հէր շիտտէթու զաղապ վէ էօրֆ վէ գօրդուս հիւքմ իտէճէք տիր։ Ժէնէրալը միւշարիէյհ Ադժէրխանատա վէպա իլէթինի տէֆինէ չալըշըրը զէման, նէ տիւրլիւ նուֆուզ ու թէէսիր կէօսթէրտիյի մալիւմ օլտուղունատան, պուրատա տա տիկէր ասկէրի վալիէրին թութտուղու եօլու թութմասընն տէյլի գօրդուլմագատա իտի։

«Ֆագաթ չիմտիյէ գատար էքսէրիյէթը՝ էհալինին իւմիտլէրի իճրա օլունաճագ տէյլ կէօրիւնիյօր։ Գօնթ Լօրիս Մէլիգօֆ՝ թարգօվա միւվասէլէթ իտինճէ, Բէթրսպուրկ վէ Մոսկուա էմրլէրինէ թէմամըյլա միւշապհհ եալընըզ պիր էմր վէրտի, եանի սի-

լան թաղամասը եասագ իթամ։ Տիկեր ճիհէթլերճե քենտի ըեֆիգ-լերինտէն բէք չօգ ֆարգը պիր մուամէլէտե պուլունույօր։

«Իճրայը ըէսմի խօշամէտի ի-չիւն նէզտինէ կէլէն մէմուրկինէ իշթէ եվվէլա չու սէօղէրի սէոյ-տի. «խաթրընըզան կէչիրմէյի. «նիզ քի, տերագապ թէատպիրի «ճէպրիյէ իճրա իտերէք, սաղ սօլա պագմադսըզն ասըպ քէսէ. «ճէյիմ. պու պիր գօլայ իշ տիր. «պէն քենտի մէմուրկէթիմի տի. «կէր պիր թարզտա իյֆա իթմէք «նիյէթինտէյիմ; աչըլան եարատա-«րը գաբամադ, վէ զիհնէրի թէս-«քին իթմէք վէ էհալինին տաիմ «ասայիշինի թէտարիք իյլէմէք ի-«չիւն, ֆէնալըզըն էօնիւնիւ ալա-«րադ մուէսսիր պիր տեվա պու-«լաճաղըմ։ Պու սէպէպտէն տօլայը «պանա թէսլիմ օլունան էհալինին «միւխթէլիֆ սընըֆլարընը եվվէլա «անլայըպ տինէտիքտէն սոնրա, «վիճտանըմա թէվֆիգան ինչ մու-«պաշէրէթ իտէճէյիմ. լաքին իթ-«թիսաղ իտէճէյիմ թէտապիրին «իճրաընա սիզտէ մուավէնէթ իթ-«տիրնիզ հալտե, մագսէտ հա-«սըլ օլաճաղընը իւմիտ իտերիմ։»

«Գօնթ Լօրիս Մէլիգօֆ պու բրօկրամը թէմամըյլա իճրա իթ-միշ տիր. իտարէնին հէր չիւպէ-սինէ տե եէթիշմէք իչիւն կիւն-տէ օն պէշ սաաթ չալըշմագտա տը. պիզզաթ քենտիսի բօյնս մաղպաթալարընը կէօզտէն կէչի-ըկյօր, հապսխանէյի զիյարէթ ի-տիյօր վէ մահպուսիյին սօրուշ-թուրույօր. քենտի օտասը հէր վագըթ գալապալըգ տը, հէր քիմին պիր չիքեայէթ վէ եանսօտ պիր իսթիտասը վար իսէ, պիլա իսթինա գապուլ իտիյօր։ Կէչէն-տէ իլան իթտիյի իլք մէճպուրի էմրնամէ.պիւթիւն պիւթիւն պաշ-դա պիր սուրէթտէ տիր. պու է-մրնամէ ճէպրի պիր թէտապիրի հա-վի տէյիլ տիր, էհալիյէ պիր չիտ-տէթ կէօսթէրմէյօր, իլա պիլ-աքս բօլիս իտարէսինէ խիթապ տը-ը. բօլիս մէմուրլարընըն՝ է-հալի իլէ նէզաքէթը թամամէ իլէ պարընմալարընը, վէ պաշդա վա-գըթքի գուլլանտրգլարը տէս-բօթլըգ վէ զօրպալըգ մուամէլէ-լերի ունութմալարընը թէնպիհ ի-տիյօր։ Գօնթ Լօրիս Մէլիգօֆըն բէք տօղրու էֆքեարընճա, բօ-լիս իտարէսի՝ էսկի թավր ու հա-ռաքէթինի տէյիշթիրիր իսէ, է-հալինին հիւրմէթ ու ըիայէթինի դազանապիլէճէք տիր։

«Վալիի միւշարիլէյհ Տարիւլ ֆիւ-նունու վէ խարգօվին հէման պիլ ճիւմլէ մէքթէպլերինի զիարէթ իթտիքտէն սոնրա, պու պապտէ օլան միւթալեաթընը թէպլիղ ու պէեան իթմէք իւզրէ, պիլ ճիւմ-լէ պէօյիւք մուալլիմլերի նէզտի-նէ ճէլպ իթտի։ Պիր չօգ չէյ-լերտէն մաատա, տէտի քի, Տար իւլ ֆիւնուն՝ էսկիտէն նէ հալ-տէ իտի իսէ երինէ օլ հալտէ գօյմագ արզուսունտա տը-ը. օ զէման թալեպլէր թալեպէ օլ-տուգլարը իչիւն իֆթիխար իտեր-լեր իտի, վէ էհալինին էն ալա ղըսմընյա իւլֆէթտե պուլունա-պիլիրլեր կտի, լաքին չիմտի եօ-լունու չաշըրմըշ գօյունլար կիպի տիրլեր. հերքէս օնլարճան եիւզ չէվիրիյօր, եանլարընտան գաչը-եօր վէ հէր արպէտա, հէր միւ-նազաա օնլարա աթֆ օլունույօր։ «Եիւրէյիմտէն դան կիթտի. — տէմիշ տիր գօնթ Լօրիս Մէլի-գօֆ—նէ վագրթ հապսխանէտե կէօրտիմ քի տէլիգ անլըլարա տօղմուշ տուր, քիմի միւթթէհիմ քիմի մահբիւմ. էկէր պունլարընն էվվէլտէն ադը պաշընտա պիր ըէհպերի պուլունսա իտի, շիւպ-հէ եօգ տըր քի պէօյէ պիր հիւգ-նէնկիզ նէթիճէսէ օղրամագլար իտի։» Տէլիգանլըլարընը թալիմ ու թէրպիյէսինի տահա էյի սէ-մերէլի պիր թարզա գօյմալարընը մուալլիմլերէ թավսիյէ իտէրէք, վալիի միւշարիլէյհ խաթմի քէ-լամ իթմիշ վէ տէմիշ տիր քի, մու-ղկրը օլան թալէպէյի տիկեր՝ թա-լէպէնին եանընտան այըրմալը տըր, զիրա պու մուզիրլեր թահսիլի իլմէ մանի օլուպ, զիհնէրի պո-զարլար։

«Մուախիէրէն ժէնէրալ Լօրիս Մէլիգօֆ, օրթա վէ պիրինճի սը-նըֆի չակիրտանընընն ատի պալ-լարա կիթմէլերինի եասագ իթ-տիրտի, զիրա պու պալալարընն խարգօվտա բէք ֆէնա իսմի վար տը-ը։ Տար իւլ ֆիւնունուն թալէ-պէսինէ պու մէմուհիրէթին չիւ-մուլի եօգ տուր.գօնթ Լօրիս Մէ-լիգօֆ էմրնամէսինտէ տեեօր քի, թալէպէի մումիլէյհիւմին պէօյ-լէ սէֆահէթ վէ ըէզալէթկեահ-լարա կիթմէտիրլերինի էյի պի-լիր։

«Իշթէ չիմտիլիք վալիի ճէտի-սին իթթիսաղ իյլէտիյի թէտա-պիր պունլարան իպարէթ տիր։ Պու մագպուլ թարիգտէ սօնու-նա գատար տէվամ իտէճէք մի տիր։ Իլէրուտէ պունու տա սիզէ պիլտիրիրիմ»։

ՄԷՐԵԱԹԻՊ

Իզմիրտէն ախիտէքի վարագա մաթպասընը իրսալ օլունմուշ տուր.

. . . Խմբագիր,

Աբեղեան Մասը Պօլիսի թղթակի-ցը՝ Պ. Շահնուր, նոյն հանդիսին ապ-րիլի թերթին մէջ նամակ մը կը հը-րատարակէ լի նախատական ակնար-կութիւններով ասկէ 15 օր յառաջ քաղաքիս մէջ երեւցած յայտարարու-թեան մը դէմ՝ որ Իզմիրի առաջնորդ գեր. Մուրատեանց Մ. վարդապետին եպիսկոպոսանալու համար Էջմիածնէն ընելիք ճամբորդութեան ծախուց՝ ազգային արկղէն ըլլուելուն դէմ կը բողոքէր օրինաւոր կերպով ու նոյն արկղին անձուկ վիճակը՝ փորձերով և նոյն իսկ վարչութեան ինչ ինչ անտեսական որոշումներովն հաստա-տելով։ Պ. Շահնուր որ խիստ հե-ռատես մէկը կերեւի, վասն զի այն իսկ Վոսփորի եպերքէ Մելիսի ա-փունքը կը տեսնէ, կը պնդէ թէ այն յայտարարութեան հեղինակները որ դիտող Հայեր ստորագրած էին, էրէ ցա՝ ոռնէ՝ և ըէն կրնար պատճառ էրէն էր. ասաՔնորդին հետ. ազգա-բարոնին քաբեկարքոնին և լոյս ըէն պէրէր Հայն Հայն։

Ինչպէս ուրիշներ մենք ալ ա-ռիթնունեցանք նոյն յայտարարու-թիւնը տեսնելու և Պ. Շահնու-րի ճշմարտասիրութեանը համար կը ցաւինք ըսել որ նոյնին մէջ ոչ միայն դիտող Հայերուն իրենց առաջնորդին հետ ըստինալուն մի նը-չոյլը պրպարտնին բաբեկարքոնին ըստոյ ատելութիւն, և այլ մեր պատուական առաջնորդին դէմ ակ-նարկութիւն մը իսկ չկար։ Այդ յայ-տարարութիւնը խոհեմ դիտողու-թիւններ կը պարունակէ միայն տնտեսական սխալի մը դէմ որ Իզ-միրի ազգային պարտքն յաւելում և դանձային վիճակին վատթարացում պիտի բերէր. դիտողութիւն այնքան իրաւացի որ նոյն իսկ վարչութիւնը զայն զգալով, վերանայն բարերարի մը անուղղակի նպաստին դիմեր էր նախ՝ և յետոյ հակասութեան մէջ իյնալով ուզած էր նոյն ճամբու ծախք մը դարձեալ ազգային սընտուկէն վճարել։ Յայտարարութիւնը այս հակասութիւնը դգալի ընելու նպատակաւ էր, և անոր մէջ ուրիշ բան տեսնելու համար՝ Պ. Շահնուր Սֆինքսին աչերը ունենալու է անպատ-ճառ։

Ամեն ՀԱՅԱՐՆԱԿ երկիր կը դրա-նուին աներես մարդիկ, կըսէ Պ. Շահ-նուր, բայց ձեր կողմը (Իզմիր) ե-բեւեցածները՝ մրցանակն ուրիշի չեն տար։ Ահա նախադասութիւն մը որ Հայերուն նկատմամբ չողոքորթու-թիւն մը չէ։ Պ. Շահնուրու նայելով աներես մարդէկ միայն ՀԱՅԱՐՆԱԿ եր-կիրները կը գտնուին, այնպէս որ Հայ չգտնուած երկիր մը աներես մար-դը . . . անծանօթ բերք մ'է, այլ-ապէս խօսելով ՀԱՅԵՐՆ են միայն ա-ներես և որովհետև հոս գերազանց աներեսներ կան, հաւանականօրէն Իզմիրցիք գերազանց Հայերն են։ Կը թողուինք սակայն որ ասոր բացատ-րութիւնը Պ. Մամուրեանը տայ իբ-րեւ Շահնուրի բարեկամ, Հայ և իւր քաղաքակիցներուն կարեւոր մի անդամը։ Պ. Շահնուր այսչափով ալ գոհ չըլլար և նոյն եղանակին վրայ կը շարունակէ։

«Ի՞նչ սուտուսուտ լուրեր և զըր-պարտութիւններ կը տարածեն եկե-զեցականի մը դէմ՝ որ այսօր ազգին մէկ պարծանքն է, որ ձեզի (Իզմիրցոց) խաղաղութիւն սահմանադրականվար-չութիւն գործոց օրինաւոր տնօրէնու-թիւն, յառաջադիմութիւն արդարու-թիւն, բարեկարգութիւն և լոյս բե-բաւ։» Կը կրկնենք. նոյն յայտարարու-թեան մէջ՝ միայն Պ. Շահնուր սուտ ու մուտ լուրեր ու զրպարտութիւններ կը տեսնէ գեր. առաջնորդին դէմ՝ որ ըստ երեւցածի շատ բաներու հետ Իզմիրցւոց նաև . . . էրէ ցա՝ ալ բե-բեր է։ Այս ամենքը կամ ամենուն մէկ մասը կրնայ հաւանական և ճըշ-մարիտ ըլլալ ինչպէս որ նոյն յայտա-րարութիւնն ալ ասոնց հակառակ յիշատակութիւն մը և բառ մը իսկ չէր ըսած, և իրաւամբ կը զարմա-նանք թէ Մասը Վոսփորի թղթա-կիցը ինչու այդպէս կը բռնկի և հայ-հոյանքէ զրպարտութեան անցնելով թատերական չեչտով կը պօռայ.

«Պատուոյ զգացում կրող մարդ մը չ'կրնար իւր զայրոյթը զսպել լրբենի յայտարարութեան մը դէմ . . . որ ստութիւններու հիւս մ'է։ Ստոյգ աղբիւրէ մը կ'իմանամ որ այդ յայ-տարարութիւնը չ'ելած՝ գեր. Մու-րատեանց քաղաքական ժողովին կող-մէն առաջարկուած ճամբու ծախքն՝ իբր 100 ոսկի, ընդունելու մերժած է և այսպիսի վեհանձն ընթացք մը դովաբանելու տեղ՝ կը գտնուին կոյ-րեր՝ թէ և դիտող Հայեր կոտորադ-րեն որ գեր. Մուրատեանցի անշա-հախնդրութիւնը կասկածի ներքեւ կը ձգեն . . .։»

Իրաք Պ. Շահնուր, պատուոյ զգա-ցում կրող մարդ մը չի կրնար իր զայրոյթը զսպել լրբենի թղթակցի մը դէմ՝ որ յայտարարութիւն մը ստա-հիս կը կոչէ, առանց մի առ մի ա-նոր ստուերը ցուցնելու մատնանիշ։ Իրաք կայ է այն թղթակիցը՝ որ մէկ կողմէ զրպարտութիւններ տեսնէ հոն ուր գեր. Մուրատեանցի դէմ և ոչ իսկ անուղղակի ակնարկութիւն մը կայ, միւս կողմէ չը տեսներ թէ գեր. Մուրատեանցի նոյն 100 ոսկին մերժելը՝ թէ անոր անշահա-խնդրութեան և թէ անոր ազգիս վիճակին դիտակից գտնուելով նոյն գումարը առաջարկող քաղաքական ժողովէ աւելի տնտեսագէտ ըլլալուն յայտնի ապացոյցն է, ինչպէս էին այն Հայերը որ յայտարարութիւնը ստորագրած էին։ Վերջապէս իրաք աներես է այն թղթակիցը որ առանց Իզմիրի գործերուն ի մօտուստ տե-ղեկութիւն ունենալու գտնոնք հե-ռուէն կը գատէ և գրուածքի մը տարբեր գոյն ու նպատակ կը տայ ինչպէս որ կընէր իր մէկ բարեկամը՝ որ ժամանակաւ երեսփոխանական ժողովի մը կը ներկայանար (*) . . . սատենապետն էր։

(*) Այս սիտղոսը տուած է նա-խորդ և արդի երեսփոխանական ժո-ղովոյ անդամ Պ. Պողոս Պերկամալեան նոյն իսկ ժողովոյ մէջ Պ. Մ. Մա-մուրեանի։

Խնդրեմ հաճեցէք Մեծ. խմբագիր սոյն դիտողութիւններս հրատարակել ձեր պատուական լրագրին մէջ կան-խաւ ընդունելով իմ շնորհակալիքս։

9 Յունիս 1879 * * *

Իզմիր

ԱԶԳԱՅԻՆ

Տիւնքի Նիւսխէմիլտէ Զէյթուն վարդապետներինին սէպէպը նէ-ֆիլերինի մուիթասարճա պէեան իթթիքտէն սոնրա, պու դարար հագդընտա օլան միւթալաամը-ղը պու կիւնքի Նիւսխէմիլդէ թէրք ու թալիգ իթմիշ խոիք։

Պիղիմ պու պապտէ եաղաճա-ղըմըզ չէյ, անճագ պու մատտէ-տէ ատլ ու հագդ օլուպ օլմա-տըղընը վէ գօմիսէրլէրին իճրայի թահգիգաթ ու ըսլահաթա նէ-ռուհլա պաշլատրգլարընը թէտ-գիգ ու թահգիգ իթմէքտէն ի-պարէթ օլաճագ տը։

Մումայիլէյհ Դրիգոր վարդա-պետ, Զէյթունտա առքեր իդա-մէսինին էհալի նամուսունա ին-թիգալ իտեր տէյու իթիրազ իթ-միշ։ Պու իթիրազն հիշ պիր ֆէ-իլիյաթ ճիհէթի օլմայըպտա եա-լընըզ խալիսանէ պիր իթիրազ տան իպարէթ օլտուղու, վէ օ տա պիր ռուհպան պուլունուղ-ղու հալտե, պէօյէ պիր չէտիտ ճէղա վէրմէք գանուն վէ նիզամա եանի ատալէթէ մուղայիր տիր. չիւնքի գանուն վէ նիզամ, մէյ-տանտա ֆիէիլիյաթը օլան պիր ճիւնհա իչիւն ճէղա թէրթիպ ի-տեր։

Պունտան մատտա պիր ռուհ-պանըն ճիւնհասը թէպէյիւն իթտիքտէ, անըն ճէղասը՝ ֆէր-մանլար ահբեամընճա, մէնսուպ օլտուղու միլլէթին բաթրիյի թա-ռաֆընտան թէրթիպ օլունուր։

Տիկեր իքիսինին եանի Յովհան-նէս վարդապետ իլէ ըէֆիգինին նէֆի իտիլմէսի տէ այնի պունա միւմասիլ տիր։

Ճէպէլը Զէյթուն մէսէլէսի հագդընտա կապէթամըղտա տէ-ֆաթլէ վէ թաֆսիլի պէնտլեր եաղըմըզ օլաուղընտան, պու-նուն թէքբարընա հաճէթ եօգ տը-ը։

Ասլը վէ ճիսմի օլմայան ճէպէ-լը Զէյթուն իսթիլալը, նասըլքի ագատմէճ պէեան իթմիշիզ տիր, ֆեամիլ բաշա հաղրէթլերինին «Զէյթուն ֆաթիհի» իւնվանը-յլա միւշերրէֆ օլմադ արզիւսինտէն նէչէթ իթմիշ պիր խայալաթ տը-ը։ Պունու ինկիլիզ սէֆարէթի սը-ը քեաթիպի Մ. Մալէտին ըաբօր-թօսը տա թաստիգ իթմիշ վէ մէղ-քիւր բաբօրթօ, ինկիլիզերա սէ-ֆիրի Սը-ը Լայարտ հաղրէթլերի թարաֆընտան մախսուսի պիր նօ-թա իլէ Պապը Ամյէ թագտիմ օ-լունմուշ տուր։

Ճէպէլը Զէյթուն էհալիսինին թէչէքքիյաթը տա մալիւմ օլուպ, սապրգ գայմագամ Տավուտ է-ֆէնտինին՝ ուշաղընը գաթլ իթ-մէսինտէն, վէ վերկիլերին աղը-ըլըզընտան, վէ Զէրքէսլերլէ հա-շարաթը սայիրէնին պիրա ինտաֆ հէր կիւն վէ հէր սաաթ իճրա իթտիքլերի մէղալիմ վէ թէատ-տիյաթտան, վէ պունլարա միւմա-սիլ թահամմիւլ օլունմաղ ահ-վալտէն սըղաշմագտա օլտուգլա-ը ճիհէթլէ, էհալիի մէրգուսմ՝ է-կէր սիլահա տավրանմըշ իսէ, օտա ալա ասաքիրի Շահանէեէ գար-շը օլմայըպ, անճագ քենտիլէրի-նին միւտաֆասը իչիւն մէգքիւր մէզալիմ վէ թէատտիյաթա ճիւ-բաթ իտէն Զէյքէս վէ սայիր խա-շարիլէր եիւզիւնտէն մէճպուր օլ-մուշ տուր։

Զէյթուն վէրկիսի ագատմէճ 24000 ղրշ. գարարլաշարընընմըշ վէ ֆէրմանը Շահանէ իլէ թաս-տիգ գըլընմըշ իլքէն, շիմտի 550000 ղրշա պալիղ օլմուշ տուր, քի ճէպէլը Զէյթուն էհալիսինին տալա վերէպիլէճէյի պիր շէյ տե-յիլ տիր։

Իշթէ պու թազիգ վէ մէղա-լիմտէն տօլայը Զէյթունլուլար բէք չօգ սէնէլէրտէն պէրու կէ-րէք Բաթրիգխանէեէ վէ կէրէք Պապը Ամյէ արզը իսթիտա իթ-միշլէր, վէ պու պապտէ Բաթրիք Ամեն. Ներսէս Սրբազան հաղ-ըէթլերի տախի հիւքիւմէթը Սէ-նիյէնին նազարը տիգգաթ ու մէրհամէթինի տավէթ իյլէմիշ-լեր տիր։

Պունուն իւզերինէ Հալէպ վէ հէմ ճիվարը պուլունան մահալ-լերտե վէ ճէպէլը Զէյթուն-տա ըսլահաթը ճէտիտե իճ-բասընա մէմուր թային պույրու-լան գօմիսէրլեր հալարաթը, մա-հալը մէմուրկէթլերինե ադի-մէթլերի էսնասընտա էօյլէ իւ-միտ օլունմագտա իտի քի, հիշ տէյիլ իսէ պու տէֆա սայէի ատալէթվայէի հայրէթի բատի-շահիտե ճէպէլը մէգքիւր էհալի-սինին հագը իշթիքեալերի թահ-թը նազարա ալընարագ, իհթի-եաճաթը մահալլիյէ վէ ասրըմը-ղըն մէտէնիյէթ վէ ատալէթի ահ-քեամընճա ըսլահաթ էսասիյէ իճ-բա օլունուր վէ ճէպէլը մէգքիւր էհալիսի հէմ խօշնուտ վէ հէմտե պունտան պէօյէ տեվէլէթը Ամյէ իչիւն քենտիսինի ֆէտայէ մէճ-պուր օլուր. Միլլէթին պէտ-պախթալըզընտան, վէ տահա տօղ-ըուսու սէֆիլ միլլէթիմիզին չըզ-նանմասը սայէսինտե ֆէյդ ու թէրագդը վէ չան ու չէրէֆ պուլ-մաեա արզու իտէնլէրին ճահտ ու իգտամըյլա, պու տէֆա տախի միլլէթ քենտի արզուսինտէն մահ-ըում գալմըշ վէ Հալէպ վէ Մարաշ հապսխանէլերինտե նամալիմ խասթալըգլարլա էօլէնլեր քեաֆի օլմայըպ՝ ճէպէլը Զէյթուն էհա-լիսի պիրտե մահֆիւմիյէթ դա-ղանմըշ տըր։

Պու վուգուաթլարտան էյէր պիր նէթիճէ չըգարըլապիլիր իսէ, օտա եալընըզ չու օլապիլիր քի հագը իշթիքեարլերի օլան պիր էհալինին միւքեաֆաթը՝ մահֆիւ-միյէթ, վէ մէզալիմ թէատտիյա-թա ճիւբաթ իտէնլերին ճէղասը տա քենտի սուի հարաքէթլերին-տե թէչվիգ օլունմալարը տը-ը։

Պունլար կէրէք զաթը հաղրէ-թը բատիշահինին վէ կէրէք հիւ-քիւմէթը սէնիյէնին էմրինէ վէ արզիւսինէ մուղայիր վագտալար օլուպ, պունլարըն, պուլանըգ սուտա պալըգ ավամագ իս-թէյէն տեվէլէթ վէ միլլէթ խա-յինլերի սէպէպիյէթ վերտիքլէ-ընտէն, հիւքիւմէթը սէնիյէնին պու մէսէլէյէ տահա միւնասիպ վէ ատիլանէ պիր նէթիճէ վէ գա-բար վերէճէյինի իւմիտ իտերիզ։

—

Իշիտիլտիյինէ կէօրէ, մատամ Լայարտ, Բաթրիգ Ներսէս Սը-բազան հաղրէթլերինի ճումատա ագշամը թարապիատա ինկիլթէր-բա սէֆարէթխանէսինտե վուգու-պուլաճագ պիր զիյաֆէթէ տա-վէթ իթմիշ տիր։

—

Ռուսիատա Գեր՝, Տ. Գաբրիէլ Պատկանեանը, պիր չօգ վագրթ-լար Ռուսիա հիւքիւմէթինին ճկպ-րի իլէ բաբաղլըգ խրատէթինատն տուբ իտիլէրէք, կէչէն սէնէ Բաթ-րիդ Ներսէս սրբազան հաղրէթլէ-րինին իլթիմասը իւզէրինէ, Զար հաղրէթլէրի թարաֆընատն ա՞վ օլունատուղու մալիւմ ա՞իր։ Պու տէֆթա Բէյթէրսպուրատն վարիտ օլան պիր խապէրէ կէօրէ, միւ-սինին միւչարիլէյհ ֆաղիլէթլու Պատկանեան Տ. Դաբրիէլ Հայր՝ իմ-բէրաթօրն իրատէսի վէ Սրբազան Դէորդ Կաթողիկոսն մուվաֆա-գաթըյլա, հարպկիէ «վէ» սայիր տէվլէթ մէքթէպլէրինատ պուլու-նան «Էրմէնի թալէպէսինէ մէղ-հէպ «մուալիմի» նասպ ու թային օլունմուշ տուր։

—

Կրօնական ժողով ճերմակեան վարդապետ մէսէլէսինէ տայիր իւսկիւտար Սէլամըզ Թաղ. խոր-հուրդունատն էյշահատ իսթէմիշ վէ մէղքիւր Թաղ. խորհուրդ տա-խի մուամիլէյհ վարդապետ հադ-ղընտա զուհուր իտէն ազվիյաթըն տալ ու էսատը օրնատըղընը ճէվա-պէն պէեան իթմիշ տիր։

—

Կէօմրիւքճեան վարդապետ հադղընտա «Հալէպատէն Ազգ. վարչութիւնա հիչ պիր կէօնա չիքեայէթ կէլմէյիր Բաթրիդ-հանէյէ իսթիսպար օլունմուշ տուր։

—

Մալիւմ օլատուղու վէճհ իլէ խա-ռընն ժողով Տիգրանեան Մկրտիչ եպիսկոպոսու Դէրջանա առաջ-նորդական տեղապահ ինթիսապ իթմիշ իտի։

—

Պու տէֆա ալտրղըմըզ մալիւ-մաթէ կէօրէ, մուամիլէյհ հադ-ղընտա չիմտիյէ դատար վուգու պուլան չիքեայաթ վէ ազվիյաթ-լար իչին էվվէլ էմրատ մուհաքէ-մէ օլունուպ սալիհէ չըգապիտի-յինատ մահալը։ Մէմուրիյէթինէ կիտէպիճէճէք տիր։

—

Կազէթամըզդան 500 նումէրօլու նիւսխէսինատ Սըվազ ընկերու-թիւնլարը հադգընտա եաղըրդը-մըզ սըրատա, մահալը մէղքիւր հէվալիսինատ քեային դըրդ սատ դարիյէ էհալիսինատէն օրուպ Ըս-տամայոլտա իդամէթ իտէն Սըվազ-լըլարը Արծրունեաց Նամըյա պիր ընկերութիւն թէչքիլ իթմիշ վէ պունուն մագսէտի Սըվազ տա պիր զրաաթ մէքթէպի քիւշա-տնատն իպարէթ պուլունմուշ օլատուղունու եաղմըշ իտի։ Պու տէֆա մաէմմունիյէ ալտրղըմըզ մալիւմաթտակէօրէ, մէղքիւր ըն-կերութիւն կէչէն բաղար կիւնիւ Գալաթա մէքթէպինատ թէճէմմիւ իտէրէք ընդհ. ժողովդիւանը վէ գործ. ժողովը ինթիսապ իթմիշ վէ եաղընտա իչէ միւպաշէրէթ իտէճէք իմիշ։

ԻԽԹԱՐ

Մաթպաամըզա՝ կիլիկեան ըն-կերութիւն թարաֆընատն պիր մէքթուպ, վէ Էկին հադգընտա տախի պաղը հավատիսաթը մա-հալիյէ իրսալ վէ թէպլիղ օլուն-մուշ իսէ տէ, եէրիմիզ միւսատէ իթմէտիկինատէն, եարընքի նիւս-խէսիզէ թալիգ օլունմուշ տուր։

ՄԻԻԹԷՆԷՎԻՅԷ

Գոռէն Պուլկարիսթան բրէն-սինին Տէրսաատէթ միւվասէլէ-թի էմնասընատա վուգու պուլա-ճաղ գապուլիյէթի թարիֆ իտէ-բէք, պէյիւք հաղբրըզլար իճ-բա օլունատուղունու եաղմըշ տըր։ Մէղքիւր զազէթանըն բիվայէթի-նէ կէօրէ, բրէնը միւչարիլէյհ յունիս 29տա Պրինտիզիսէն հա-բէքէթ իսէճէք, յունիս 7տէ ըս-թամպօլա վասը օլարաղ հուզու-ըը Շահանէյէ չըգաճաղ, մէ-կէօք Սույս քէօշկիւնատ եալօտ Պէյլէրպէյի սէրայընտա միսաֆիր օլաճաղ, էրթէսի կիւնիւ նէզտի Շահանէյատ թատմ իսէճէք, վէ տահա էրթէսի կիւնիւ Ավթրիա սֆիտէթխանէսինատ բրէնսէ իք-բամէն պիր զիաֆէթ քէչիսէ օ-լունատուգտան սօնրա օ կէճէ վար-նատա հարաքէթ իյլէեէճէք տիր։

Լաքին Մ-ըն զազէթասը Դո-ւրէնին պու հավատիսինի թէբզիպ իսէրէք, պու պապատ Սթամպօլ-տա հիչ պիր թէտարիքատթ օլ-մատըղընը պէեան իթմիշ տիր։

—Ռուսիատա քեային քիէֆ չէհրինատէն եաղըլըզընա կէօրէ, կէչէն հաֆթա կէնճ պիր դըղ՝ նի-հիլիսթիք թէօհմէթիյէ իտամ օ-լունատուղու էսնատէ, օ վագրթա գատար իամինի սադլամըշ օլուպ, ասըլ իամի Նաթալի կորչագօֆ օլատուղունու, վէ Ռուսիա պաշ վէքիլի բրէնս կորչագօֆըն եէյէ-նի պուլունատուղունու պէյան իթ-միշ տիր։

—Քէզալիք բէթէրսպուրկատն խապէր վերիլմիյինէ կէօրէ, Զա-ըրն սուի գատաճըը Սօլովիէֆ՝ ասրլաճաղը էնատէ հէմմէօհ-մէթլէրինին քիմլէր օլատուղունու իդրար իթսէ իմիշ, ճէզասը հա-ֆիֆլէնէճէքմիշ։ Մուամիլէյհ Սո-լովիէֆ պու իդրարը ըէատ իթ-միշ, վէ էկէր իքի էօմրիւ պու-լունսա իսի՝ իքինին տէ խըտ-մէթ իթմիկի չու տավահ մու-գատատէսէ մա էյմէմունիյէ ֆէտա իտէճէյինի պէյան էյլէմիշ տիր։

Իլամը օգունատուգտան սօնրա Սօլովիէֆ չէօյլէ տէմիշտիր. «Սիզ Սօլովիէֆի իտամ իտէպիկրսինիզ, լաքին ուղրընատա ճանըմը վիրմէք-տէ օլատուղում հուրրիյէթին ճահա-ու զայրէթլէրինի մէն իտէմէզսի-նիզ, զիրա պու հուրրիյէթ իչին ճէնկ ու ճիւտալ իթմէյէ հաղը-պուլունան տահա պինէրճէճ մու-հաֆիզլար վար տը։»

—Իթալիանըն Սիչիլիա ատասը-տա Գալաթապիանօ նամ մահալ-տէ 400 գատար քէօյլու, պէլէտի-յէ վերկիսինատէն տօլայը պիր ար-պատա չըգարարաղ պէլէտիյէ իւ-զերինէ հիճիւմ իթմիշ վէ ատթէ-շէ դէրմիշլէր տիր։ Մուախսէ-րէն, նիզամ ասքէրի եէթիշտիրի-տէ, քէօյլիւլեր եաշասընն գրաբ եաշասընն գրաբիչա, պաղրըշմըշլար իսէ տէ, ասասքիրի մէրգուսմէնին պաղը էշխասը թէվզիֆ իթսի-կինի կէօրինճէ, օնլարրատա թա-շա թուրմուշ օլատուգլարընատ, արպատա պէօյիւմիշ վէ քէօյլիւ-լերատէն պէշ քիչի էօմիւշ վէ պիր չօղուատա եարալանմըշ, վէ ասքէրատէն եալընըզ պէշ նէֆէր մէճ-բուհ օլմուշ տուր։

—Տէրսաատէթ վէ պիլատը սէ-լասէտ էլէքթրիք վասէթասընա կաղ եաղմաղ իչին պիր թէճ-բիւպէ օլմաղ իւզրէ չուրաի տէվ-լէթ թարաֆընատն Սօսիէթէ Դէ-նէրալ պանգասը վէքիլլերինէ պէշ սէնէլիք պիր իմթիյաղ վերիլմիշ տիր։

ԻԼԱՆԱԹ

Էվգաֆա մէրկութ Պէրկամա-տա քեային զէյթուն պաղչէլերի-նին 94 սէնէսի հասընլաթը օլան 11,500 զըլեէ բուղէնը զէյթին մահալինճէ իճրա գըլընան մու-զայէատէսինատ, պէշլիք պէշ ղրշ. հիսապը իլէ պէհէր ղըլեէսէ 4 ղրշ. 35 բարատա մահալի թալի-պի էօհտէսինատ պուլունմուշ օլ-ատուղունատան, մէղքիւր իւյմըզ տար եաղա զիյատէ ֆիյաթ իլէ Տէր-սատաէթճէ թալիպ պուլունան-լար, միւթատահհիւալերի իլէ պէրա-պէր թարիխի իլանատէն հաղիրա-նընն 25 ընճի կիւնինէ գատար էվ-գաֆը հիւմայուն վարիտաթ իտա-բէսինէ, վէ մահալինատ պուլու-նանլարընն հիւքիւմաթը մահալի-յէէ միւրաճաաթ իթմէլերի ի-լան օլունուր։ 5—1

12 Հաղիրան 95

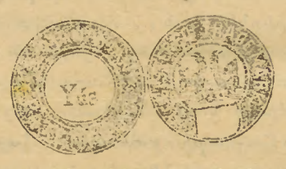

Պաշատէ պէեան օլունան չիֆթ քէչի մարդաը պա իմթիյազը մախսուս ալամէթը ֆարիգա նի-զամամէսի իճապընճա հագգը իսթիմալի ահիզէրինէ հասր օ-լունուպ, թարիխի իլանատէն 15 կիւն մուրուրինատէն սօնրա իչպու ալամէթի թագլիտ իտէրէք մէ-մալիքի Շահանէյին հէր թարա-ֆընատա մագարա թիրէսի ճէլալ ի-տէնէրին վէ սաթանլարընն հագ-ղարընատա ալամէթը ֆարիգա նի-զամամէսի ահ.բեամընճա իգամէի տավա իտէճէյինի մալիւմ օլմագ իչիւն իլանը քէյֆիյէթէ իսթի-տար ղըլընը։ Ս. Մանվեան

Շերիֆ-բաշա խան Ն՝ 6

13,25 յունիս 1879

Տէրսաատէն Թրամվայ Շէրէֆէդինէ

Պու այրն 14,26 ընճը բէնճէմ-պէ կիւնիւ էօյլէատէն պիր սաաթ սօնրա 15,000 դանթար սաման, արբա վէ Պուլատայ միւնագասա-ը իճրա օլունաճագ տըր։

Պու միւնագասա Ազգայ գարու-ճատատէսինատ Շիրքէթին 27 նումէ-ըօլու իտախանէսինատ վուգու պուլաճաղը կիպի, թիւճճարանէ կէօսթէրիլմէք իւզրէ, իտարէ-խանէի մէղքիւրատ չէրաիթի միւ-նագասայը հավի պիր տէֆթէր (զարէ տէ չարժ) տէ պուլունա-ճաղ տըր։ 2

21 յուն. 1879 Մ-ուրէլ Ահմէտ Ր. Վիթէլիոպ

Էվէֆ Նէզարէթինէն էլան

Պաղչէ գարուսունատա վագը ճէտիա վալիսէ Սուլթան վագ-ֆընատն Ալաճա համամատա Սա-գալար սօգաղընատա 8 նիւմէրօ ի-լէ մուրագգամ իբի պաղ սալաշ, թարիխի իհալէսէն իսթիպարէն քիրայէ վէրիլէճէյինատէն, թալիպ օլանլարըն իլան օլատուղու կիւն-տէն իսթիպարէն նիհայէթ պիր հաֆթայա գատար, քէֆիլլերի ի-լէ պէրապէր էվգաֆը հիւմայուն վարիտաթ իտարէսինէ միւրաճա-աթ իթմէսի իլան օլունուր։

7 Հաղիրան 95 3

Էվէֆ Նէզարէթինէն էլան

Խազինէի էվգաֆը Հիւմայուն-տան մանզուլթէն վալիտի մահիտ ճէննէթմէքեան Ղազի Ապտիւլմէ-ճիտ խան թապէ սերաուհու հազ-ըէթլէրինին էվգաֆը չէրիֆէսի մէրզուլթաթընատն Այվաճըդ գա-զասընատա քեային զէյթուն էշ-ճարը հասըլաթը իլէ մէնկէնէ հասըլաթընն իչպու 295 սէնէի մալիեէսի մարթը իպթիտասըն-տան 96 սէնէսի չուպաթը զայէ-թինէ տէկին, սէնէվիսի պէշ եիւզ տէսթիտէն իբի սէնէլիկի պին տէսթի լէեալթա բուզէն այնի պէտէլ իլէ մագթուէն թա-լիպի էօհտէսինատ պուլունմուշ օլատուղունատան, զիյատէյ Տէր-սաատէթճէ թալիպ օլանլարընն միւթահհիտլերի իլէ էվգաֆը հիւմայուն վարիտաթ իտարէսինէ, վէ մահալինատէքի պուլունան թա-լիպլէրի գարասի էվգաֆ մու-հասէպէճիլիյինէ միւրաճաաթ իթ-մէլերի իլան օլունուր։

4 Հաղիրան 95 3

ԷԼԻԲՍԻՐ ԹՕՆԻ ՖԷՊՐԻՖԻՒԺ ՏԸ Վ. ՍԻՆԱՊԵԱՆ

Մուալիճէի մէղքիւրէ պու քէր-էզ Պաղչէ գարուսունատա Համի-տիյէ թիւրպէսի ճատատէսինատ 32 նումէրօ իլէ մուրագգամ էճզա-խանէէնին սահիպի Սինապեան Վի-չէն էֆէնտի թարաֆընատն թէր-թիպ օլունմուշ տուր։

Մէղքիւր էլիբսիր չիմտիյէ գա-տար Էվրօբատան վարիտ օլան գէ-նա ղընալը վէ չէլիքի ճէմիի չա-բաա վէ շուրուպարա տա ֆայիդ օլատուղու ամրպպանընն թատտիգի իլէ միւսպէթ, վէ նիչէ խասթէ-կեանընն չիֆատապ օլմասը իլէ միճէրբէպ պուլունմուշ տուր։

Մուալիճէյի մէղքիւրէ սուրէ-թը հազր վէ զատֆը միատ վէ ի-լելը միւղմինէտէն պագը գարմըշ օլան զատֆը պիւնեէ վէ ֆագ-րիւլ տէմ իլլէթլէրինէ գարշը պու գապիրլէն պուլունանլարա նաղարէն նիսպէթ գապուլիմէզ տէրէճէտատ միւֆիտ վէ միւէսսիր տիր։

Օ ՏԸ ՍԷՐԱՅԻ ԱՆԹԻԲԻԹԻՐԻԳ Վ. ՍԻՆԱՊԵԱՆ

Մուալիճէի մէղքիւրէ սաչէր-տա պուլունան պէյաղ քէրէքլէ-րին տէֆի իչիւն նէվիճատ օլ-ըաղ երինէ մուամիլէյհ Սինապ-եան վիչէն էֆէնտի թարաֆը-տան թէրթիպ օլունմուշ տուր։ Զիբբ օլունան մուալիճէ չիմտիյէ գատար թէրթիպ օլունմուշ օլան մուալիճաթ կիպի քէրէքլէ պէրա-պէր սաչէրը տախի տէօքմէղ օ-ատուգտան պաշգա, անլերին սէ-մերէսի օլան պիր թագըմ պաշ խասթալըգլարընը տէֆի իտէր, վէ սաչէրըն քէօքլէրինէ գուվվէթ վիրէրէք, սաչէրըն իղտիյատընը մուճիպ օլատուղու, պիր միւտէթ-տէն պէրու իճրա օլունան թէճ-ըիւպաթ իլէ հասըլ օլան նէթա-յիճի միւսթահսէնէսինատէն միւս-թէպան պուլունմուշ տուր։

Մուալէճաթը մէղքիւրէնին է-լիքսիր թօնի ֆէպրիֆիւժ տը Վ. Սինապեանընն պէհէր շիշէսի իւշ էջրեէք վէ Օտը Սէրայ Անթիբի-թիրիք Վ. Սինապեանընն շիշէսի տախի եարըմ սիմմէճիյէ օլուպ անճագ վէ անճագ պատատ մու-հարրէր Պաղչէ գարուսունատա Հա-միտիյէ խիւրպէսի ճատատէսինատ 32 նիւմէրօ իլէ մուրագգամ իբի գարուլու Սինապեան Վիչէն է-ֆէնտինին էճզախանէսինատ սա-թըլմադատ տըր։

Իհթար։ Մուալէճաթը մէղքիւ-րէնին սուրէթը խսթիյալի, շիշէ-լերատ մէլֆուֆ պուլունան քաղ-զատա մուֆասսալէն պէյան օ-լունմուշ տուր։ 5

ԵԷՆԻ ԹԻՒԹԻՒՆ ՖԱԳՐԻԳԱԼԸ

ԻԶՄԻՏՏԷ ՊԻՊՂՅԱՑ ՄԷՅՏԱՆԸՆՏԱ

Ն՝ 36

ԱԹԱՆԱՍ ԳՕՆՍԹԱՆԹԻՆԻՏԻՆԻՆ ԹԱՀԹԸ ԻՏԱՐԷՍԻՆՏԷ

Զիյրատ իմզա խտէն սահիպի ֆապրիգա, բաքէթլէրինին պի-չիմինի թէպտիլ իմմիշ օլատուղ-նու, վէ չօգատան պէրու գապանը-ղը չէօհրէթէ թէվֆիգան ֆապրի-գայա եէնի վէ նէֆիս թիւթիւն-ըը կէթիրմիշ պուլունատուղունու, վէ յունիս 4/16տան իթիպարէն պիւթիւն պիւթիւն եէնի պիր թէրթիպատ էհալիյէ թիւթիւն վէճմէնէ պաշլայաճաղընը կէրէք բաիթաթթ վէ հէվալիսինատ օ-լան պիլ ճիւմլէ թիւթիւնճիւլերէ վէ կէրէք ումում էհալիյէ իլան իտէր։

Թէրթիպի ճէտիատէ օլան մէղ-քիւր թիւթիւն, Տէրսաատէթատ Հաղրճըլար իչինատ 47 նումէրօ-լու տէրօմղընատա պուլունուր։

Էհալինին պու անէ գատար թիւթիւնլերին ճինս ու ալալըզը-տան մէճմունուն օլատուղու կիպի, չիմտի տախի մէճմունուն օլաճաղընը վէ թիւթիւնլերատ իճրա օլունան ըսլահաթը ֆարգ իտէճէյինի սա-հիպի իմկա իւմիտ իտէր։

ԱԹԱՆԱՍ ԳՕՆՍԹԱՆԹԻՆԻՏԻ

30 Մայիս 1879 իզմիտ. 6

Օ ԼԻՕՆ ՏՕՐ

Գ. Լ. Թ.

ԹԻՆԷԼԻՆ ԻԹԹԻՍԱԼԻՆՏԷ

ԵԷՆԻ ՃԱՄԻ ՍՕԳԱՂԸՆՏԱ Ն՝ 8

Մէղքիւր մաղազատա էրքէք ի-չիւն Բարիզին վէ Լօնտրանըն սօն մօտասընատան օլարաղ հաղը բու-պարար ֆիրուխթ օլունուր։ 10

Ֆ. ԿՐՈՒՆՊԱՎՆ Է ԴՕՄՐ.

ՏՕՐԹՕՐ ՆԵՐՍԷՍ Էֆ. ԱՆՏՕՆԵԱՆ

Պու տէֆա Լանկատա Գարաղոլ ճատատէսի սօգաղընատա Ն՝ 47 խա-նէսինատ հէր կիւն էօյլէատէն սօն-րա խասթա գապուլ իտիպ, ֆա-գըրարատան վիզիթա թալէպ իթ-մէյէճէէի, վէ սէմթ վէ ճիմա-բընատա պուլունան շահատէթլի պիչարէ խասթալարը, այագատա կէդէմէզ օլատուգլարը հալատ, խա-նէլերինատ մէճճանէն թէտատի ի-տէճէյինի իլան իտէր։ 6

ԳԱԼԻԶԱՅԱ ՖՐՕՆՏԻՆԱ

ԳԱԲՍԻԼ Տ'ԻՍԱՆՆ ՖԷՊՐԻՖԻՒԺ

Սբ՝Մայա ֆարը հող

Պու մուալիճէ սրթմայա դարշ-ըէք ալա պիր իրաճ օլուպ, սօ-ֆթաատան չօգ էյի վէ մուէսսիր-տիր վէ մէշհուր հէքիմլէր թարար ֆընատան թավսիյէ օլունմագա-տըր։ Ղալաթա վէ Սթամպօլատ պէօյիւն էճզահանէլերինէ միւրան ճաաթ օլունմասը։ 4

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

ԷՎՐՕԲԱ ՊՕՐՍԱՏԸ

Լօնտրա, 24 Յունիս

Ինկլիզ. էհտամը Ինկ. Լիր.	97–3/16
Օսմ. էհտամը աչքլաը	11–7/8
» » գարանտը	12–
Իսթիգրազ 65	15–1/4
» 69	14–3/8
» 71	54–1/4
» 72	21–1/2
» 73	13–1/2
Օսմանլը պանգաղը	10–1/2
Մըսըր տույս. մութա հրտէ	50–1/4
» իմթիյազը	71–7/8
Ռուսիա իսթիգրազը	85–3/8
Գամպիս Բարիզ 3 այ վատէ	25-42

Փարիզ, 24 Յունիս

Ֆրանս. Լահ. 3 % Ֆր.	85-67 1/2
» » 5 գրօնսուզ	116-82 1/2
Օսմ. էհտամը աչքլաը	12-05
» » գարանտը	12-12 1/2
Իսթիգրազ 65 Ֆր.	–
» 69	71-25
» 73	67-50
Մըսըր ֆոնտ. մութա հրտէ	254-37 1/2
Գրէտի Լիոնէ	698-75
Օսմանլը պանգասը	514-37 1/2
Ռումէլի չըմէնտըֆէրի	48-25
Իթալիա էհտամը	81-70
Գամպիս Լօնտրա 3 այ վատէ	25-28

Վիէննա, 24 Յունիս

Աճիս ֆիորին	–
Ռումէլի չըմէնտըֆէրի	22-

ԴԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՏԸ

Էհտ. ում. տիւն ադ. գաբ.	12-35
Պու սապահ աչքլաը	12-38
Իսթիգ. 63 (Մութօն) 6 % Ֆ.	73-
» 65 » 6 % Ֆ.	73-
» 69 (Բինար.) 6	69-50
» 72 (Պոն տիւ Թրէզօր)	21-25
» 73 6 % Ֆ.	63-50
Ռումէլի չըմէնտըֆէր 3	47-50
Ագճէ ֆայիզի %	9-
Բըրօր Ֆրա	2-
Հավալէսիզ »	–

ՊԱՆԳԱ ԱԳՍԻՕՆԼԱՐԸ

Գրէտի Լիոնէրալ	4-13
Յատամպոլ պանգասը	6-18
Սօսիէթէ Լիոնէրալ	4- 2
Թրամվայ	2-60

ԱԳՋԷԼԷՐԻՆ ՖԻՅԱԹԸ

Օսմ. լիրասը 100 ղրշտան	Ղ. Ֆր
Գէյազ մէճիտիյէ ֆարգը	106-27
Մէթալիք »	114-30
Պէշլիք »	114-
Պագըր »	178-
Գայմէ »	1140-
Ինկլիզ լիրասը	109-12
Ֆրանսըզ ալթունու	87-24
Փոլ	90-
Գրիմից ալթունու	51-15
Գարպօնի գայիմէսի	9-26